

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO W PUBLICZNEJ SZKOLE PODSTAWOWEJ W BIALOPOLU NA ROK SZKOLNY 2020/2021

1. Wstęp

Obecnie uczniowie są postawieni przed wielokrotnym obowiązkiem wyboru dalszej ścieżki edukacyjnej, która w dużej mierze będzie miała wpływ na dalsze predyspozycje zawodowe. Młodzież ma problemy z ustaleniem własnej tożsamości, zainteresowań, mocnych i słabych stron. Decyzje dotyczące dalszej drogi edukacyjno - zawodowej nie zawsze są podejmowane racjonalnie, zazwyczaj jest to zbiór informacji pozyskanych z telewizji, internetu lub książek.

Tymczasem każde dziecko pozyskuje informacje o zawodach już od najmłodszych lat. Początkowo poznaje zawody rodziców, później dowiaduje się o predyspozycjach zawodowych w szkole. Czym jest więc zawód? *ZAWÓD – wykonywanie zespołu czynności społecznie użytecznych, wyodrębnionych na skutek społecznego podziału pracy, wymagających od pracownika odpowiedniej wiedzy i umiejętności powtarzanych systematycznie i będących źródłem utrzymania dla pracownika i jego rodziny.* (Źródło: Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 82, poz.537).

Podział zawodów wg Klimowa, który poszczególne zawody zawarł w 5 kategoriach: 1)człowiek – człowiek (np. lekarz, nauczyciel, psycholog)

2)człowiek – dane - symbol (np. ekonomista, informatyk, księgowa)

3)człowiek – technika (np. elektronik, mechanik maszyn, elektryk, stolarz)

4)człowiek – przyroda (np. leśnik, rolnik, weterynarz, ogrodnik)

5)człowiek – obraz artystyczny (np. plastyk, muzyk, aktor, złotnik, modystka)

2. Podstawy prawne podejmowania doradztwa zawodowego

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 1996 r., Nr 67, poz. 329 ze zm.).
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982r . - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2003 r., Nr 118, poz. 1112, Nr 137, poz.1304, Nr203, poz. 1966, Nr 228, poz.2258 oraz z 2004 r., Nr 96, poz. 959 i Nr 179, poz. 1845).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001r. Nr 61, poz. 624, z 2002 r. Nr 10, poz. 96, z 2003 r. Nr 146, poz. 1416) .
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno- pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2017.1591 z dnia 25 sierpnia 2017r.).
- Ustawa z 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59) – art. 47 ust. 1 pkt 3 lit. C i pkt 4, art. 109 ust. 1 pkt 7
- Rozporządzenie MEN z dn. 16 sierpnia 2018r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2018 r. poz. 1675)

3. Cele doradztwa zawodowego

- 1)rozwijanie właściwej samooceny swoich możliwości psychofizycznych
- 2)poznawanie przez młodzież własnej osobowości
- 3)przygotowanie uczniów do konstruowania planów związanych z dalszą ścieżką edukacyjno- zawodową
- 4)kształtowanie świadomych decyzji w wyborze szkoły
- 5)aktywizowanie uczniów do poznawania różnych grup zawodowych
- 6)inspirowanie młodzieży do poznawania kierunków kształcenia i wymagań edukacyjnych
- 7)rozwijanie umiejętności pracy zespołowej
- 8)poznawanie rynku pracy
- 9)angażowanie rodziców w proces wychowawczy dziecka dotyczący wyboru zawodu i właściwej szkoły

4. Metody i formy pracy z uczniami

- ćwiczenia i gry grupowe
- wykłady
- pogadanki
- prezentacje
- filmy
- ankieta
- burza mózgów

5. Realizatorzy Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego

- Dyrektor Szkoły
- Doradca zawodowych
- Wychowawcy
- Inni nauczyciele- uczący różnych przedmiotów-korelacja międzyprzedmiotowa , (podstawa programowa). Analiza programów nauczania poszczególnych przedmiotów w pozwala także włączyć nauczycieli w omawianie zagadnień z poradnictwa zawodowego. Podział zadań wg. kompetencji, wiedzy, doświadczenia i umiejętności w zakresie doradztwa zawodowego. Koncepcja edukacji poprzez przedmiotowej ,treści z zakresu

doradztwa edukacyjno-zawodowego integrowane są z treściami realizowanymi w ramach innych przedmiotów.

6. Rodzice

- znają czynniki wyboru szkoły i zawodu
- wspierają dzieci w procesie podejmowania decyzji edukacyjno- zawodowych
- znają pełną ofertę edukacyjną na różnych poziomach kształcenia
- wiedzą gdzie szukać pomocy dla dzieci z różnymi problemami zdrowotnymi, emocjonalnymi, decyzyjnymi, intelektualnymi

PROGRAM REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO

Doradztwo zawodowe w przedszkolu i klasie „0”

Cele:

- doskonalenie umiejętności pracy w grupach
- ćwiczenie umiejętności kojarzenia
- dostrzeganie mocnych i słabych stron
- wdrażanie zachowań asertywnych

Treści z Podstawy Programowej:

I. Poznawanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron, wartości.

II. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocnego poradnictwa kariery.

Działania z zakresu doradztwa zawodowego	Metody i formy pracy	Efekty podjętych działań	Osoby odpowiedzialne/termin realizacji	Podmioty współpracujące
Praca w grupie	Co powiedział Tomek? – przerwij zajęcia, pytając wybrane dziecko o to, czy pamięta, co powiedział jego poprzednik. To nauczy dzieci wzajemnego słuchania się. Możesz też zapytać, czy zgadzają się z tym, co powiedział Tomek. Łańcuch pomysłów – to kolejna zabawa doskonaląca umiejętność uważnego słuchania. Zadaniem każdego z dzieci jest udzielić odpowiedzi na zadany temat, jednak innej niż ta, która została	Uczeń: -szanuje zdanie innych osób, -słucha wypowiedzi kolegów i koleżanek, - dostrzega pomysły rówieśników	Nauczyciel prowadzący zajęcia	Rodzice

	już zaproponowana przez kolegów.			
Doskonalenie umiejętności kojarzenia	Łączenie – zadaniem dzieci jest zaprezentować w formie pantomimy, rysunku, piosenki lub konstrukcji, co powstanie z połączenia np. piłki i bumeranga, kota i ryby, psa i zabawki. Ważne, aby połączenie było jak najmniej oczywiste, a rozwiązanie jak najbardziej logiczne. Porównania – dzieci kończą zdanie, np. Piłka jest jak..., bo..., np. Piłka jest jak kula ziemiska, bo mają ten sam kształt. Co je łączy? – zadaniem dzieci jest odszukanie podobieństw (lub różnic) między dwoma obiektami, np. Co łączy samochód i parasol? Mogą uchronić nas od deszczu.	- kojarzy ze sobą przedmioty z tej samej grupy, - tworzy logiczne wypowiedzi dostosowane do swojego wieku i możliwości, - potrafi określić do czego służy przedmiot i go opisać.	Nauczyciel prowadzący zajęcia	Rodzice
Dostrzeganie zalet i wad	Zalety i wady, korzyści i zagrożenia – zadaniem dzieci jest przeanalizowanie swojego pomysłu (np. projektu nowej zabawki) pod kątem wad i zalet, a także przedstawienie korzyści i zagrożeń, jakie wiążą się z jej używaniem. To ostatni etap projektowej pracy podejmowanej przez dzieci, który zakończony jest realizacją projektu.. Duet – zadaniem dzieci jest połączyć dwa najlepsze rozwiązania w jedno.	-dostrzega wady i zalety, - potrafi wymienić otaczające go zagrożenia, -szuka najtrafniejszych rozwiązań.	Nauczyciel prowadzący zajęcia	Rodzice
Kształtowanie asertywności.	Mówię nie, gdy... – zadaniem każdego dziecka jest dokończyć zdanie zgodnie z własnym odczuciem. Zachęcaj	- wyraża swoje uczucia, - przedstawia swoje zdanie na forum klasyfikacji, - przeprowadza mini	Nauczyciel prowadzący zajęcia	Rodzice

	do argumentowania, dopytując: „Dlaczego tak uważasz?”. Szybkie rozmówki – zaproponuj dzieciom, by przez minutę postarały się dowiedzieć jak najwięcej na temat swojego kolegi. Zachęć je do podzielenia się tym, czego się dowiedziały, na forum całej grupy.	wywiad z kolegami i koleżankami.		
--	---	----------------------------------	--	--

Doradztwo zawodowe klasy I-III

Cele:

- wyjaśnienie czym jest praca
- zapoznanie uczniów z różnymi zawodami
- pobudzenie kreatywności
- rozpoznawanie i rozwijanie zainteresowań

Treści z Podstawy Programowej:

- I. Poznawanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.
- II. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.
- III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.
- IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całożyciowego poradnictwa kariery.

Działania z zakresu doradztwa zawodowego	Metody i formy pracy	Efekty podjętych działań	Osoby odpowiedzialne/termin realizacji	Podmioty współpracujące
Poznanie swoich zainteresowań, poznanie mocnych i słabych stron	- zajęcia integracyjne w klasach -występy podczas uroczystości szkolnych -uczestnictwo w konkursach	Uczeń: - opisuje swoje zainteresowania - opowiada o swoich zainteresowaniach innym -podaje przykłady zainteresowań - określa swoje mocne strony	Wychowawcy klas, inni nauczyciele/ cały rok szkolny	Rodzice Pedagog
Zapoznanie uczniów z zawodami w ich otoczeniu. Zapoznanie z pojęciem "praca" oraz jej znaczeniem w życiu człowieka. Kształcenie u uczniów umiejętności posługiwania się	- zajęcia integracyjne w klasie Wycieczki do zakładów pracy Zajęcia rozwijające zainteresowania	-zna zawody wykonywane w jego najbliższym otoczeniu -wie co t jest praca - potrafi posługiwać się wyznaczonymi przedmiotami zgodnie z ich przeznaczeniem	Nauczyciel zajęć edukacyjnych Doradca zawodowy Pedagog szkolny Opiekunowie kół zainteresowań/ cały rok szkolny	Przedsiębiorcy, pracodawcy Rodzice

przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem				
Kształtowanie u uczniów potrzeby uczenia się i zdobywania nowych umiejętności. Zachęcanie uczniów do opowiadania o swoich zainteresowaniach. Rozwijanie umiejętności zdobywania wiedzy z różnych źródeł.	Zajęcia integracyjne w klasie Konkursy Uroczystości klasowe i szkolne Zajęcia rozwijające zainteresowania	-Potrafi zdobywać owe informacje -opowiada o swoich zainteresowaniach -korzysta z różnych źródeł wiedzy.	Nauczyciel zajęć edukacyjnych Doradca zawodowy Opiekunowie kół zainteresowań/ cały rok szkolny	Rodzice Szkoły podstawowe uczestniczące w konkursach
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych	Udzielanie rodzicom informacji na temat predyspozycji uczniów Kierowanie do specjalistów w razie trudności rozwojowych	-Opowiada kim chciałby zostać i co chciałby robić -Planuje swoje działania i działania grupy wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu -Próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.	Nauczyciel zajęć edukacyjnych Doradca zawodowych Pedagog szkolny/ cały rok szkolny	Rodzice

Przykładowe tematy zajęć:

- Praca- dlaczego ludzie pracują ?
- Kim chcę być w przyszłości ?
- Moje ulubione zabawki
- Poznajemy zawody
- Zawody w moim otoczeniu
- Co lubię robić – moje zainteresowania?
- Co potrafią sprawne ręce?
- Jak spędzam czas wolny?

Doradztwo zawodowe klasy IV-VI

Cele:

- zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami
- kształtowanie pozytywnej postawy w stosunku do podejmowania zatrudnienia
- poznanie własnych zasobów
- stworzenie warunków do rozwijania i poszerzania swoich zainteresowań

Treści z Podstawy Programowej:

- I. Poznanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.
- II. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o

zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

- III. III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.
- IV. IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocnego poradnictwa kariery.

Działania z zakresu doradztwa zawodowego	Metody i formy pracy	Efekty podjętych działań	Osoby odpowiedzialne/termin realizacji	Podmioty współpracujące
Zapoznanie uczniów z różnymi grupami zawodów (specyfiką pracy) oraz możliwościami różnych ścieżek dojścia do określonych zawodów	Spotkania z przedstawicielami zawodów Konkursy o tematyce zawodoznawczej Zajęcia edukacyjne	Uczeń: -jest świadomy, że do podjęcia zawodu są potrzebne określone kwalifikacje -wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup -podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe	Nauczyciele Doradca zawodowy Pedagog/ cały rok szkolny	Przedstawiciele różnych zawodów
Zapoznanie uczniów z różnymi sposobami zdobywania wiedzy oraz wskazanie optymalnego indywidualnego sposobu nauki. Wskazywanie możliwości samodzielnego docierania do informacji i korzystania z różnych źródeł	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne Konsultacje indywidualne Autoprezentacja	-wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych przykładów oraz omawia swój indywidualny sposób nauki. -Wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć.	Nauczyciele obowiązkowych zajęć edukacyjnych Wychowawca oddziału Doradca zawodowy Pedagog szkolny/ cały rok szkolny	Rodzice
Poznawanie własnych zasobów	Występy uczniów podczas imprez szkolnych – prezentacja talentów aktorskich, tanecznych, recytatorskich i innych Udział uczniów w pracy Samorządu Uczniowskiego Udział uczniów w kołach zainteresowań Zachęcanie do udziału	-określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje -skazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia -podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość	Nauczyciele Doradca zawodowy Pedagog szkolny	Rodzice Poradnia Psychologiczno-pedagogiczna

	w konkursach, olimpiadach, akcjach	-prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców		
Kształcenie u uczniów potrzeby samodzielnego podejmowania decyzji w sprawach dotyczących własnej osoby	Pogadanki Ankiety/testy	-zna pojęcie asertywności -potrafi podać przykłady zachowań asertywnych	Doradca zawodowy Pedagog szkolny Nauczyciele/ cały rok szkolny	Rodzice

Przykładowe tematy zajęć:

- Poznajemy zainteresowania
- Zdolności i umiejętności
- Praca i znaczenie w życiu człowieka
- Różne sposoby zdobywania wiedzy
- Planowanie drogi edukacyjnej
- Mój wymarzony zawód
- Znam mocne i słabe strony
- Świat zawodów
- Motywacja
- Praca w zespole
- Hierarchia potrzeb
- Zawody na rynku pracy
- Umiejętności komunikacyjne

Doradztwo zawodowe w klasach VII- VIII

Cele:

- rozpoznanie własnych predyspozycji zawodowych
- rozwijanie umiejętności pracy zespołowej
- umiejętność określenia swoich mocnych i słabych stron
- zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i aktualnym rynkiem pracy

Treści z Podstawy Programowej:

- I. Poznawanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.
- II. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.
- III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.
- IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całożyciowego poradnictwa kariery.

Działania z zakresu doradztwa zawodowego	Metody i formy pracy	Efekty podjętych działań	Osoby odpowiedzialne/termin realizacji	Podmioty współpracujące
Rozpoznanie własnych predyspozycji zawodowych i edukacyjnych.	Zastosowanie wystandaryzowanego narzędzia: Pracowni Testów Psychologicznych i Pedagogicznych. Ujęcie w planach wychowawczych	Uczeń: -rozpoznaje własne zasoby /zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje	Doradca zawodowy/ klasa VIII- I semestr Klasa VII- II semestr	Poradnia Psychologiczno-pedagogiczna

	poszczególnych klas modułów tematycznych takich jak: <ul style="list-style-type: none"> • Poznaj siebie – swoje zainteresowania • Moje mocne strony. Zajęcia z doradztwa zawodowego w klasach VII-VIII	zawodowe/. <ul style="list-style-type: none"> -rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjnych. -wie, że stan zdrowia ma wpływ na wybór zawodu. 		
Zachęcanie do aktywnej pracy w grupie. Zaprezentowanie metod rozwiązywania konfliktów w grupie. Przydzielanie ról w grupie.	Liczne formy pracy w grupie. Drama. Pogadanka.	-chętnie pracuje w grupie -zna swoją funkcję w grupie -potrafi określić członków grupy -podejmuje próbę rozwiązania konfliktu.	Doradca zawodowy/ klasa VIII- I semestr Klasa VII- II semestr	Poradnia Psychologiczno-pedagogiczna
Zapoznanie uczniów z ofertami edukacyjnymi oraz obecną sytuacją na rynku pracy.	Gromadzenie i udostępnianie informacji dotyczących wiedzy o zawodach, potrzebach rynku pracy. Wykład doradcy zawodowego dotyczący rynku pracy.	-zna obecną ofertę edukacyjną -potrafi odnaleźć zawody deficytowe	Doradca zawodowy/ klasa VIII- I semestr Klasa VII- II semestr	Poradnia Psychologiczno-pedagogiczna
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych	Konkurs plastyczny. Rozmowy informacyjne dla uczniów dotyczące aktualnej oferty edukacyjnej. Prezentacje szkół	-dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym. -określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby. -planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencję podjętych wyborów.	Doradca zawodowy/ klasa VIII- cały rok szkolny Klasa VII- II semestr	Poradnia Psychologiczno-pedagogiczna

Ewaluacja:

- rozmowy z rodzicami
- rozmowy z uczniami
- analiza dokumentacji